

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGASZATI HIRLAP. A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Kiövesztési árak: Egy évre... Fél évre... Negyed évre...

Előfizetési helyben: TIB. HODI K. LAJOS és társai... Debreczen...

Hirdetési díj: Négy soros... Hirdetési díjak... Kéziratok vissza nem adottak.

Gróf Lónyai Menyhért.

1822. január 6. - 1884. nov. 3.

Ismét egy férfi elhunytát kell gyászolnunk, ki állásánál fogva bejárta a nemzet történelmébe.

A halál kiegyenlítő az ellentéteket. Gr. Lónyai Menyhértnek ép oly sok barátja, mint ellenfelei megdöbbenve állanak meg a koporsó felett, melyben a munkás férfi holtteste nyugszik.

Működését előbbi időkben jórésben a politikai téren érvényesítette. Annak a kornak változatos, nagyhűrejei eseményei két táborra osztották a tisztelőket nagy selegét, mely neve körül csoportosult s működését figyelemmel kísérte. Ebben a korban történt szereplése fölött mi nem mondhatunk ítéletet, ez a történelem feladata.

A nagy küzdelmeket azonban mindenesetre kijár az elismerés. A részletek és eredmény fölött kimondja majd ítéletét Clibó. Mi emberi gyarlóságunkból kifolyólag csak a grászeser folytan bankódkodhatunk az elmúlás szomorú ténye felett, mely kérelhetlenül gyakorolja megsemmisítő hatalmát.

Lónyai Menyhért első sorban a magyar társadalom s a prot. egyház halottja. Ezeknek javára szentelte életének utolsó éveit, mely nagy munkásságáért az őszinte részvét könnyei hullanak koporsójára.

Tevékeny férfi volt. A harcot megharcolta, a hitet megtartotta.

Aldás emlékére!

Lónyay Menyhért, a sok jeles hazafi felmutató Lónyay-nemzetség tagja, (anyja is Lónyay-lány volt, atyja Lónyay János) született 1822-ben január 6-án, s miután iskolai pályáját bevégezve, 1839-ben jogtudor lett a pesti egyetemnél (mely rangot ifjaink közül akkor igen kevesen keresték), 1841-ben részt kezdte venni Bereg- és Szabolcs megye közgyűlési tanácskozásiban.

Jeles készsége s e mellett mérsékelt szellem csakhamar kitűnt, s ennek köszönhető, hogy Bereg megye már 1843-ban egyhangúlag országgyűlési követévé választotta. A 23 éves ifjú egyik legszorgalmasabb, leghasznavehetőbb tagja volt az országgyűlésnek s itt először fordította rendszeres figyelmét a hazai anyagi érdekre.

1847-ben jelent meg egy nagyobb munkája ily címmel: „Hazánk anyagi érdekeiről.”

1847-ben Bereg megye ismét egyhangúlag követévé választotta, hol ismét szorgalmasan irt, dolgozott és vett részt a közügyek tárgyalásában. Az urberri kárpótlásról szóló törvény utolsó §-a különösen az ő műve, mely azt rendel, hogy míg az állam az eltörölt urberreskért kárpótlást nem ad, a tőkek felmondhatók ne legyenek. Hany magyar család közötti törvénynek fennmaradását s ki ne látná, hogy főleg e §-ban volt a kárpótlás biztosítéka!

Midőn a felelős miniszterium megalakult (1848). Lónyay ismert szakmái jártasságánál fogva a pénzügyi osztályban államtitkárra nevezették ki, tagja volt a pesti képviselő háznak is. Ekkor írta „Pénzügyi leveleit”, melyben az akkori pénzügyi terveket bíralták. A világsíki fegyverletétel után Lónyay is azok között volt, kik menekültek. Egy ideig Párisban időzött, 1850-ben azonban visszatért s követársáival együtt ő is amnesztációban részesült. — Ezután jóságaira elvonulva sokáig csupán a gazdaságnak élt s felkarolta kivált a Tiszai szabályozási ügyet. Mint a felső szabolcsi társaság elnöke, a védgátakat 1858-ik évi ősz hónapjában egészen bevezette s így mentesült az ártér. Ez volt az első társulat, mely töltéseit bevégezte, s aztán a belcsatornázásra és tiltókra tért át. A szabolcs megyei nyíri vizek lebecsátása iránt, melyek 40 ezer holdat haladnak meg, a szükséges kivételező előmunkálatokat és kiszámításokat tettette meg s e munkálatok vezetése alatt fejtette is be. A közös Tisza ügyben az ő sürgetésére hívták össze az 1857-i és 1858-i tiszai nagygyűlések, melyek elsője a tiszai kölcsönt elhatározta.

A magyar akadémia 1858-ban levelező tagul választotta, székfoglaló értekezésének tárgyát a Tisza-szabályozás képezte. Lónyay egyik buzgó tagja volt a gazdasági egyesületnek is. Az ő szakosztályi elnökelete alatt készültek a földhitel, dohány és csukorügy iránti jeles memorandumok. A föld-

hit-lintézet iránti emlékiratot Csengeryvel együtt ő készítte. A vidéki gazdasági egyesületek megalakítására, a hol hozzáfért, regóta buzditgató az egyes vidékek befolyásos egyenreit. A szabolcsi gazdasági egyesületet első gyűlésére gr. Degefeld Imrével együtt hívta meg a vidéket. A nagyfontosságú magyar földhitelbank ügyében főfőreszt vett s ezen kívül a magyar biztosító társulat elnöke volt.

1857-től fogva, az akkori Tiszai Kálmánval és Ujfalu Miklóssal kezelt fogva, nagyrészt az ő buzgalmának eredménye, hogy a debreczeni főiskola autonómikus állásába vissza lőn helyezve s annak falai között ismét tisztá protestáns és magyar szellem foglalt helyet. Lónyay Menyhért mind 1857-ben, mind 1858-ban tagja volt azon küldöttségnek, melyek a protestáns egyház sérelmeit s óhajait a trón számolyánál előterjesztették. Egyik tagja szintén a négy ref. egyházkerület közös iskolai választmányának. 1860-ban, a 138 ezer lelket számláló békes-bánsági ref. egyházmegye gondnokakul egyhangúlag megválasztá, s midőn Debreczenben a tiszai egyházkerület népes gyűlésén ünnepélyesen letele a hivatali esküjét, írta a bizalom ugyanazon nap estején nagyszerű faklyaszene által nyilvánul, mely alkalommal 18-20 ezer ember hozta meg Lónyay Menyhértnak tisztelet-adját. Két más biztosító társulatnak: a Pannónia, és a Magyar viszont biztosító társulatnak elnökségét vitte és az alkotmány helyreállítása után mint a tiszavölgyi társulat elnöke működött.

Az országos magyar gazdasági egyesületnek a közgazgatási szakosztályának volt elnöke. Szabolcs vidéki gazdasági egyesület, takarékpénztár, iparegylet s más egyéb nemzetgazdasági intézmény az ő szakértő működése mellett létesült. De ezek mellett az irodalmat se hanyagolta el. 1868-ban jelent meg egy vastag kötetben a „Közügyekről” cím alatt azon nemzetgazdasági dolgozatainak gyűjtőmánya, melyek 1857-től 1862-ig a „Pesti Napló”-ban, „Budapesti Szemle”-ben, „Akadémiai Értesítő”-ben s az Akadémia statisztikai közleményeiben láttak először világot. Két emlékirata, melyekkel Magyarország számára teljes vasuti halozat terveit terjesztte az országos gazdasági egyesület elé, a „Budapesti Szemle” 1865-iki folyamán jelent meg, melyet akkor Csengeryvel együtt adott ki s szerkesztett. A m. t. akadémiaának tiszteletbeli és igazgató tagja, s előbb alelnöke, majd Eötvös hála óta első elnöke. Tetemes részt vett a prot. egyház vezetése körül is. 1857. és 1858-ban tagja volt azon küldöttségnek, mely a prot. egyház sérelméről a Felsőház elé terjesztte. Midőn a nires pátemis kiadott, egyike volt azoknak, kik bátran fölemeltek szavukat a protestánsok önkormányzati joga mellett, s a „Protestáns Egyházi és Iskolai Lap”-nak 1860-iki első számát éppen Lónyay-nak, az akkori vallási viszoktat tárgyzó czikkje miatt, foglalta le Protzmann cs. kir. rendőr-főnök.

Az 1861-iki rövid tartalmú országgyűlésen Lónyay is tartott egy nagyobb beszédet, melyben leginkább az abszolút kormány pénzügyi politikáját bíraltá, az 1865-67-iki országgyűlésen már nevezeteseb tevékenységi környíl számára. Andrassyval és Eötvössel együtt hárman vittek Beesben az alkudozásokat a kiegyezkedés ügyében s mivel a nehézségek a hadügyön kívül főleg a pénz- s kereskedelemügyön forogtak, természetes, hogy ezek eloszlátásában neki, a szakferfinak nagy szerep jutott. Az Andrassy miniszterium megalakulásakor a pénzügyi tárczát természetesen Lónyay vette át 1870-ben Beke elhunya után az uralkodó által közös pénzügyminiszterre nevezetve ki, egy ideig távol volt a magyar közügyektől, ez idő alatt grófi rangra emelkedett. 1871-ben mint a magyar kormány elnöke tért vissza.

Az 1867-ki miniszterium megalakulása után, 1868-ban, alatta fordult először Magyarország önállóan a pénzpiacchoz, igénybe veendő akkor még szűz hitelét. Az első költségetésekben az ország jövedelmeinek és kiadásainak mérlege fölölleget végződték s így nem e czélból volt szükség kölcsönre. A nagy vasuti kölcsön volt az, a mely először kibocsátott, az alkotmányos aera elején azonnal megindult nagy beruházások fedezésére. De a kibocsátás nem volt szerencsés, s a magas kamatból, melyet Magyarország az első hitelműveletéért fizetni kényserült, sokáig tényező volt abban, hogy hitelünk drága maradt. Szerencsésebb volt gr. Lónyay második hitelművelete: a fővárosi kölcsön, melyből a lánchíd megvaltatott, a Duna szabályoztatott s a sugárút épült.

Ekkor azonban az országpenzügyi viszonyai már romlani kezdtek s Lónyaynak, ki a pénzügyi tekinteteket a kabinetben érvényesíteni iparkodott, nehéz közeleket kelle vinnia. Ez is közrehatott abban, hogy a neki 1870. tavaszán felajánlott közös pénzügyminiszteri tárczát elfogadja. Beszéde, melyet távozóban a

magyar képviselőházhoz tartott, először tárta fel a pénzügyek fenyegető állását, minden szépités nélkül.

Közös pénzügyminiszteri működése alatt az uralkodó háznak is jelentékeny szolgálókat tett, midőn egy közel rokonának Olaszországban lefoglalt és elkobzott nagyértékű családi jószágait diplomatai alkudozások útján, személyes közbenjárásával visszanyerte. A grófi korona, melylyel nem sokára ezután tüntettetett ki, hazafiai munkásságának volt jutalma.

Másfelé volt Bécsben közös pénzügyminiszter, midőn 1871. végén gróf. Andrassy közös külügyminiszterre nevezetve ki, gróf Lónyay Menyhért lett a magyar miniszterelnök. Az 1872. utolsó hónapjaiban beadta lemondását s ez időtől fogva miniszteri tárczát nem viselt.

Az akadémia a múlt évi közgyűlésén tüntette ki ismét bizalmával, újból elnökévé választván; ha csak tehette, nem is hiányozt az intézet üléseiről, melynek pénzügyi viszonyait is egészen rendbe hozta. A tiszavölgyi társaság elnökségét két hettel ez előtt tette le; nem tudták rá birni lemondása visszavételére s utóda gróf Andrassy Gyula lett, melynek egész melegen ajánlta gondozásába e család boldog nagyfontosságú ügyét. Előkelő polgári családból nőttül s nevével, Kappel Amaliával boldog házasságban élt, hol a fővárosban, hol szent-lőrinczi birtokán, a főváros közelében; két fia maradt, kik közül az egyik, gróf Lónyay Bela, volt országgyűlési képviselő is. Harmadik fia Menyhért, tavaly halt meg Meránban.

Lónyay halálhíre, ámbár tavaly huzamos betegség ágyhoz segezte s a nyáron egészege helyreállítására üdébb éghajlatot kelle keresnie; egész váratlanul jó.

Lónyay Menyhért gróftot tegnapi délután a Kálvária-terei ref. püspöki lakban szelüdes érte, s délután egy negyeddél óra után Szász Károly ref. püspök lakában meghalt. A szomorú esetről a következő részleteket írhatjuk: Lónyay Menyhért gr. tegnap este kocsin jött be szent-lőrinczi birtokáról, hogy részt vehessen az országos alapok rendezésére kiküldött bizottság ülésén, melyen mint elnök ő vezette a tanácskozásokat. E szükörül bizottság már péntek óta tanácskozik, s folyvást Lónyay gróf elnököl az üléseken. A gróf igen jó kedélyhangulatban volt, s mindazok előtt, a kikkel érintkezett, szinte felült vidámsága. A bizottsági ülésen, mely a ref. iskola II-ik em. levő nagyteremben tartották, meg élénk részt vett a befejezésükhöz közeledő tanácskozásokban s több ízben e több szönyegen levő tárgyalófülszólalt. A kiküldött bizottság mai ülésén jelen voltak: Szász Károly püspök, Lónyay Menyhért gróf egyházkerületi főgondnok, Mocsáry Lajos, id. Kiss Áron szatmári, Szabó János békesi esperesek és Kovács Albert bírói zottsági előadó. A tárgyalás ma már negyednapja folyt, s annyira előhaladt, hogy az már egy rövid félóra alatt befejezhető lett volna Lónyay Menyhért gróf epen egy fontosabb kérdéssel szolt közbe, midőn valamivel déli 12 óra előtt, szava egyszerre elakadt, szédülési kezdett, feje jobbra hanyatott s tekintete a melette ülő Kiss Áron esperesre szegeződött. A jelenlevők rögtön észrevették, hogy a gróft komoly veszély fenyegeti s azai igyekeztek segíteni rajta, hogy kibomolták felöltőjét, melynyét s kérére vizezt adtak neki s homlokára nedves kendőt raktak. A mint egy kissé magához tért Szász Károly püspök és Kiss Áron esperes besegítettek a mellékszobába, hol egy karosszében helyezték el. A beteg mellett Kiss Áron esperes maradt, Szász Károly pedig orvosi segély után küldött.

A rövid időközben, mialatt ez történt, a gróf egy kissé magához tért és érthető bár, de halk csendes hangon kezdett beszélni. Tavozni kívánt. Szász Károly püspök hiába kérte, hogy maradjon, majd jobban lesz. Kérte felöltőjét s folyton haza, szent-lőrinczi birtokára kívánkozott. E kívánóságát oly határozottan ismételtte, hogy Kiss Áron esperes felségitette re felöltőjét és őt a szobából kivezetni igyekezett. Alig tett pár lépést, midőn a gróf lábba roskadozni kezdtek és Kiss Áron azt kezdé tapasztnálni, hogy balkarja mind súlyosabban és súlyosabban nehezül reá. Még egy lépést tetek együtt, midőn a gróf egyensúlyát elvesztve, elesett, maga után vonva támasztát is.

Levetkőztették a szalon mellett levő vendégszobában s ágyba fektették. Farkas József tanár már előbb dr. Borbás rókuskórházi főorvoshoz sietett, ki a szomszédban lakik, de ez nem volt odahaza. Dr. Irsay segédorvos jött tehát a beteghez, majd dr. Hegedűs János és később dr. Borbás is megérkeztek s konstataáltak, hogy Lónyayt baloldalon nagymérvű szelüdes érte, és hogy állapota szerfölött aggasztó, minthogy a gróf különben is

gyeage és beteges volt. Lónyay Beláné, a beteg ifjú menyét azonnal értesítettek az esetről s ez csakhamar a beteghez sietett, Csengery Lóránd pedig Szent-Lőrinczre ment, hogy a beteg nejét értesítse a szerencsétlenségről.

Az orvosok már délután két órákor reménytelennek mondták állapotát. Tompán horgótt és mozdulatlanul, csukott szempillákkal feküdt az ágyban, míg a körülállók s köztük Szász Károly résztvevő családja is, az orvos által rendelt hideg borogatásokat alkalmazták a beteg mellére, szíve tájára és halántékaira.

Ezalatt a betegség híre, egymásnak adták a püspöki lak kilincset a résztvevők, barátok, rokonok és ismerősök.

A mélyen megrendült grófné délutáni negyedfél órákor érkezett meg haldokló férjéhez, de ez már nem ismert reá. A mint közzegett az alkony, abban a mértékben lett egyre szakadozottabb, elhalóbb a beteg horgése, s már a halálverejtek is kiült halántékán kezei pedig merevülni kezdettek.

Esti hatodfél órákor gróf Lónyay Menyhért kiszendvedt. Halála csöndesen, minden kínos vonaglás nélkül lepte meg; — szeméit neje fogta le, kit ez alatt és a halál bekövetkezése után számosan kerestek fel rokonai és jó ismerősei közül. A résztvevő látogatók között volt özv. gr. Ráday Gedeonné is, s többen az arisztokracia tagjai közül. Ott voltak még a haldokló ágya körül: Lónyay Beláné, Csengeri Lóránd, Szász Károly és családja, Borbás és Hegedűs orvosok és mások.

Tisza Kálmán miniszterelnök, valamint Pauler és Trefort miniszterek a délután folyamán küldöttek által tudakozták a beteg hogyléte felől. Az esti órákban az akadémia tagjai közül többen keresték föl elnökük halottas ágát, kifejezve őszinte részvétüket a mélyen sújtott özvegynek s tanácskozást tartottak a temetési előkészületek fölött is, a mennyiben az elköltözött első sorban az akadémia halottja.

Megjelentek a többek között Gyulai Pál, Ballagi Mór, Frankói Vilmos, Arany László, Lukács György, s abban állapotok meg, hogy a holttestet még ma este átszállítják az akadémia. Az átszállítás az Entreprise des pompes funébres emberei által nyolc óra után ment végbe. A holttestet ideiglenesen az akadémia egyik termében helyezték el. A nagy oszlopos előcsarnok holnap rendezik be, s ott állítják fel a ravatalt.

A temetést az özvegy határozott kívánására szerdára tűzték ki. A gyászbeszédet Szász Károly ref. püspök fogja tartani. Az akadémia holnap délután 5 órákor tart ülést, hogy elnökének temetése iránt tanácskozzék.

Az elhunyt fiát Lónyay Belát, ki a szliácsi furdóben időzik, távirati uton értesítettek atyjának haláláról.

A temetés után a holttestet Tuzser szabolcs megyei községbe szállítják, hol a család sírbelében helyezik örök nyugalomra.

A gróf egészsége a múlt évben egyszerre rosszra fordult. A gróf már régebben szenvedett vesebajban és ez a baja két év óta oly mértékűt öltött, hogy környezete aggodni kezdett miatta. Ehhez járult, hogy hátán s-irdaganat támadt, mely alig néhány hónap múlva a mozgást és fekvést szinte lehetetlenné tette. A tevékeny férfi ezt a telenségre kárhoztató állapotot nem bírta eltűrni és elhatározta, hogy műtétnek veti magát alá. Már ez a műtét maga is életveszélylyel járt, de a gróf szerencsésen túletett rajta. Azonban előbbi viruló egészsége nem akart ismét helyreállni; orvosai azt tanácsolták neki, hogy keressen fel egy hírneves német orvost, a ki egyedül képes neki egészségét visszaadni; a gróf meg is követte ezt a tanácsot s ekkor vette ismerősitől azt az érzékeny bucsut, melyről annak idejében a lapok is megemlékeztek s midőn Lónyay kijelentette, hogy ő nem hiszi, hogy életben tér vissza s ezért felkérte egy jó ismerősét, jelentené ki Tiszának, hogy már sem rá, sem általában senkire nem haragszik. A németországi ut a legjobb reményekkel töltötte el a gróf környezetét, de ezek a remények, fájdalom, nem valósultak meg.

Lónyay az őst Abbaziában töltötte, ott érte őt az a csapás, hogy fia Menyhért, kin atyai szívével csüngött, karjai között halt meg. Ezóta elhagyta őt szokott virg kedélye, buskomorrá lett s a ki vele beszélt, arra a benyomást tette, hogy leszámolt a földi élettel. Gyakran emlegette is, hogy az utóbbi év alatt huz év éregetett és érzi, hogy napjai meg vannak számlálva.

Talán ő maga sem hitte, hogy balsejtelme ily hamar fog megvalósulni!

Advertisement for a winter hat (téli idényre) with an illustration of a hat and text describing its quality and price.

Advertisement for a book or publication (ETEMET) with text and a small illustration.

Advertisement for a hat (Nadrágtartó és dohányzacskó) with text and an illustration of a hat.

Advertisement for a hat (Hársnyakváltó) with text and an illustration of a hat.

Advertisement for a hat (ÜZLET) with text and an illustration of a hat.

Advertisement for a hat (Falk Ottó) with text and an illustration of a hat.

Advertisement for a hat (Falk Ottó) with text and an illustration of a hat.

mind mely nem...

szak r nek polit annak ut Peter ez győzelme

Ho annak ci De bgy delet vé mult idő Az Európa egyesítés mének f föld szir nem is i nemzeti nyegyet, kötelese lemről id tiporja d

Ily ket. Rol állunk a néptörzse gyobb ré mek szá g y u n k sziget, b porhanyó czolbat a lának hi meg nem dulás, se dása, — mus sem Az gyobb bu el a pan gyótnk ell vesélyt, helyt a r

1831-iki p órl á: megtorlá házak a tak, — mus nem az e szá: tal özött g y e n g l e h e t l czebra mi országban eszmék el nyadó net gyel, kitü nemzetünk — a loyalt zet szidal meg az in izgatás ált jukat azon elérték, sil tünk eller badságharc felhasznál előtt hossz egyetértésb a helyett, m mére mind E nen utóhatás né ferde eszmé zettett nép f is lobban, d csak alkalon hessen. — l a becsi irán vizsályt sziti orosz emissi

Prédikátumok.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Szarvas, nov. 2.

A „Pesti Napló”-ban utána „D—n”-ben is Sipos Soma aláírással „a magyar prédikátumokról” czim alatt közölt elmefuttatás megró október 21-én a képviselőházban elmondott beszédemnek a demokrácia elenes áramlatokra vonatkozó része ellen azon okból, hogy a magyar nemességet gunyoltam s becsméreltem volna.

Engedje meg a tisztelt szerkesztő ur, hogy mellözve az üres, személyeskedő megjegyzéseket becses lapja s annak olvasó közönsége iránt érzett tiszteletből s már csak azért is nyilatkozhassam, nehozzolyannak tünjem föl, ki maga is ócsárolja elődei azon részét, mely szintén ama „karok és rendek” tiszteleire méltó sorában élt, s ki megsérti a mult emlékei iránt köteles kegyelet szent érzetét.

A felfogás mindig egyéni dolog. S bizony nem segítheti rajta, ha valaki valamit rosszul fog fel.

Hivakozott beszédemben a következőket mondtam: „Meltóztassék, t. ház, körültekinteni a társadalomban, újból felkapják azokat a jogos, jogtalan, törvényes, sokszor törvényellenes prédikátumokat, a mi, hogy mennyivel emelje az egyének becsét, nem látom nem tudom okát.” Hogy ezen mondatból józanul egyáltalán nem lehet a magyar nemesség becsmérlését kimagyarázni azt bizsem: felesleges bizonyítani.

A demokrácia feltétlenül kizárja azt, hogy bárki elődei netáni érdemeit sajátjával hánytorgathassa, és saját csenevész voltát az ösök ereje folytán izmosnak tüntethesse föl. — A demokrácia tisztán az egyén értékét mérlegeli, s kikaczag, ha lett legyen Bezerédj, Deák vagy Kossuth elődünk, csak azon okból magunkat is Bezerédjnek, Deáknak vagy Kossuthnak állítjuk. Az olyan szó ma már nem egyéb, pusztába kiáltó szó, melyre legfeljebb néhány szerencsétlen furulyás ad hangot.

S míg a leszármazási táblák nagy részt kétes értéke közismeretű, másfelől valóban lehetetlen kikerülni az önként kinalkozó kérdést: tán szintén afféle prédikátum az oka a „közönség köréből” való lágy sóhajtásnak?

Tisztelettel stb.

Haviár Dani, orsz. képvis.

— Állampontzari kimutatás. A pénzügyminiszterium közteszi az állami bevételek és kiadások pénztári eredményét a harmadik évrőgyedről. Az eredmény annyiban kedvezőbb a mult évi harmadik negyedhez képest, amennyiben kisebb a kiadás 3,863,786 frttal. A bevétel azonban 2,652,772 frttal kedvezőtlenebb, mint tavaly. A kisebb kiadás nem megtakarítás, hanem ered onnau, hogy kevesebb munka volt előirányozva a közleki. miniszteriumnál 1,897,195 frttal, és kevesebb adatott ki a pénzüverdénél, minek ismét kisebb bevétel is felel meg. Egyenlő alapra helyezve az összehasonlítást, a harmadik negyed az idén 2,087,791 frttal kedvezőbb, mint tavaly. Nagyon jellemző azonban, hogy az egyenes adóknál a visszama-

rd a s 1,820,540 frt. Hogy 400,000 frt földadó visszatérttetett a visszabályozó társulatoknak, ez csak a kisebb részről ad felvilágosítást. Fontos volna megtudni, hogy minő egyenes adó-nemek közt oszlik meg a többi 1,400,000 frt visszamaradás? Ama visszatérttetést eltekintve, nagy rész kell, hogy a földadóra essék. Mert kétségtelen, hogy a gabona rosz ára miatt képtelenek voltak a birtokosok idejében lerőni az adót. Felbi lehet, hogy a következő negyedben az elmaradás az egyenes adóknál még nagyobb lesz. („P. N.”)

— A szentendrei választás. A szentendrei választás ügyében megkezdődött a képviselőház bírói bizottsága által elrendelt vizsgálat a pestmegyei vármegyeházi árvaszéki üléstermében. A leghallatlanabb vesztegetések lettek bejelentve.

— Khartum eleste. Londonban nagy fel-tünést keltett Khartum elfoglalásának s Gordon tábornok elfogatásának híre. A mahdi Gordont állítólag tussul akarja megtartani Arabi pasáért. A felsőház ülésén azonban Granville kijelenté, hogy a Khartum elesterőli szóló hír alaptalan.

A régi czéh rendszer és az iparos rendek újabb testületi szervezkedése.

Czéhnek alatt azon testületek értettek, melyek egy és ugyanazon mesterség úzből keletkeztek, avégből, hogy mesterségök és egyéb társadalmi érdekek elmozdítására irányozott szabályok mellett üzhessek mesterségöket.

A czeheket nem valami állami, vagy törvényhozási rendelet hozta létre. Egészen maguktól támadtak, s mintegy eredménye valának a társulati ösztönnek, mely iparos rendek kebelében mozog vala s alakot ölte. A czeheket senki sem tukmálta az iparosok nyakára, sőt inkább magukban e rendekben gyökereszkettek azok. Az iparos rendek saját kezdeményezésök folytán fejlődtek ki cseleszerű organissmussá. Különösen érdeki solidaritása indította a kézműveseket a czehek alapítására. Kik ugyanazon mesterséget üzik vala, azoknak nemcsak egyéni, de közös érdekeik voltak, és e közös érdekeiket csak az által biztosíthaták és tarthaták feenn, ha szerves egészé tömörülnek és így egységes közérővel védelmezik azokat. Az érdekek solidaritása egyszersmind az érdekeltek solidaris egységét szülte, és ezen solidaris egység csak testületi szervezet után valósulhatott meg. Így támadtak a czehtársulatok. És valamint az iparos rendek szabad kezdeményezése folytán jöttek létre, ugy önálló társadalmi intézményekké is fejlődöttek. Beigyeiket önkormányzatilag kezelték, és hatalmasan tudták jogaikat védelmezni. Az állam a világért sem akarta tőlük az önkormányzatot megtagadni, elvenni vagy azt megőntani is. Ellenkező önálló társulatoknak tekinté a czeheket, védelmezvén, sőt olykor ki is terjesztvén társulati jogaikat.

A germán népeknél nagyon korán találkozhattunk az iparosok egyesületeivel. Így Nagy-Károly 779 ben megtitá az iparosoknak eskü alatti egysülését (gildonae). E tilalmat 794-ben megújította. S miután a XI. és XII. században többször fordulnak elő ily értelmű rendeletek, az egyesületek terjedésére vonhattunk biztos következtetést. Nemcsak Német-és Franciaországban találkoznak az iparosok egyesületeivel, más tartományokban is gyakoriak voltak, így pl Olaszországban. Ezen egyesületekből fejlődtek ki a czehek. Németország a középkorban, a jogbiztonságot tekintve igen szomorú képet tár elénk. E jogbiztonság nélküli állapotban az egyes rendek voltak hivatva,

hogy fenmaradásuk érdekében a szükségeseket megtegyék. Így fejlődött ki a nemesek, papok és lovagok hatalma. Így emeltek érvényre a rendek különböző érdekeiket. Ily körülmények között, a lovagok önkénykedése természetesen a védtelen pór és kézműves osztályra irányult. A kézművesek tehát szinten egyesültek, s így egyesült erővel védtek érdekeiket. Ez a czehek történeti jogosultsága. Ily körülmények között mi sem természetesebb, minthogy a czehek harcziás jellegét öltötték, a czehek zászlók körül csoportosultak, előjárók a czehmesterek vezetése alatt működtek stb. Utóbb, midőn a harcziás jellemű korszak lezajlott, a czehek régi szervezeteikben megmaradtak s Németországból az egész világra elterjedtek.

A czehek feladatult tüztek ki maguknak az iparosok ügyességét kifejleszteni, azokat erkölcsi és szellemi tekintetben emelni. E célokat bizonyos nemű intézkedésekkel kívánták elérni. Az ugyanazon kézműbeli iparosok társulatot képeztek, saját elnök, — czehmester — pénztár — és ülésekkel. Az iparosok jólétének biztosítása czéljából a czehek határozták meg az iparosok számát, nehogy t. i. a sok mester kölcsonös versenyzés által egymást tönkre tegye.

A czehek határozta meg, hogy egy-egy iparos hány segédet és hány tanulóat tarthat, mert különben az iparosok létszámuk meghatározásának daczára könnyen megrohthatták volna mestertársaikat. A czehek gondosan kijelölték a határt, melyben egyes iparosok működhetnek, ebbeli működésök által gyakran a szorosban egyivé tartozó kézműveket elküldötték, s lehetetlenné tévük az iparosoknak, hogy tetszése szerint egy tárgyat tökéletesen elkészítsen. Külön mesterséget képezett a nyereg- és szíjgyártás, külön állott a fehér és fekete süteményt készítő (Weis und Schwarzbeck!) külön a cipész és csizmadia. Az asztalosnak nem volt szabad az általa készített butorokat vascsúzókkal ellátni vagy épen vaszségeket használni, kövies nem állíthatott fel, a szabó nem varhatott bőrt, vagy az általa készített ruhákat meg nem prémezhetta, a pék nem süthetett czukorsüteményt, a kovács nem készíthetett szegeket, mert ott volt a szegkovács stb. Kijelölték a területet, melyen az illető iparos mozoghatott s melyet áthágna nem volt szabad. Ki a czehek nem volt tagja az kontárnak tekintették, s ha mesterséget mégis üzte szigoruan büntetették. Gondoskodva volt a kellő kiképzetéről, s minthogy biztosítani akarták a közönséget, hogy ügyes és jó munkásra bizandják szükségleteik kielégítését. E tekintetben elrendeltették, hogyha valamely czehbéli iparosnál a tanuló a tanítási idő-zakot eltölti segéddé szabadul, mint ilyen bizonyos ideig működik, azután látkörének szélesbítése s további kiképzetési czéljából vándorolni megyen.

A czehek benső szervezete a mily egyszerű épen oly czeznek megfelelő volt. Tagjai valának a mesterek, segédek és tanulók, kik között a fejelem nagyon szigorú volt. Amde a mesterek, segédek és tanulók jogai is pontosan megvalának határozva, kimérve.

Az építő iparosoknál a mestereken kívül voltak ugynevezett szöszölök is (parlirer, mely név mai napig is fennmaradt a palléroknak) kik a legenyek fölött bizonyos előjogokkal bírtak. Az egésznek élén állott a czehmester, akinek tekintélye nagy volt. O egyenlité ki a czehbéli viszátkodásokat, itélvén ezen ügyekben a melléje adott czehbéli előjárókkal. Büntető hatalma arra is kiterjedt, hogy súlyosabb vétség esetén az illetőket formaliter és örökre kizárhatta a czehből, vagy tőlök bizonyos

czéhbeli kiváltságokat megvont; a kisebb kidarogók pedig pénzbürságra ítélték, vagy tőlök a szerszámokat elvette. A czehmester és az előjárók kezelték a czehek vagyonát is, mely néha jelentékeny volt; valamint ők osztották ki a betegek és szegények közt az adományokat is. Általában az ő tiszte volt a czehekben a rendet fenntartani.

De a szellem az, ami életet. A czehek élő organikus képződmények valának, melyek a keresztény társadalom telenjén és ebből fejlődtek ki. Azért a keresztény szellem, mely a társadalom egészét átlenge vala, ezen czehtársulatokba is átköltözött és azokba egy erős, de emmenter keresztény erkölcsi czehek-szellem öntö. E keresztény erkölcsi czehek-szellem volt az, mely a czeheket földadatok magaslátára emelte, és azok virágzását eszközte. A keresztényesség, miként mindenütt it is bebizonyította, hogy szervező, élető termékenyítő hatalom.

Különösen a czehek nemű életet az, melyet a keresztény szellem áthatott és kormányozott. A czehbéli társak különösen ugy tekintik egymást, mint testvért, kik között egy mindenkiért, és mindenki egyért áll vala helyt. A czehek azon szigorú jogi alárendeltség daczára is, mely a czehtársak között letezik vala, egyenlően gondoskodék mindenkiről, bármily rangot is foglalt volna el a czehekben. Jogi körén belül mindenki a czehek oltalmát élvezte, mely mindenütt tiltakozólag és büntetőleg lépett föl, hol egy czehtárs jogát megsértették, vagy csak veszélyeztettek is. Hasonlókép gyamolítá a czehek a beteg, inséges, vagy megszorult czehbéli társakat, kiknek a pénztárból adott segélyt, olykor fontarták, — míg a szegény utazó czehek-társak részére külön czehbéli szállodák voltak berendezve.

(Vége köv.)

Szárazon és vizen.

— Vajda Jánosról. —

A vadászának is, csak úgy, mint a gazdának, vannak jó, rossz esztendei, a termés minőségéhez képest. Természetesen, ezt megint főleg csak az igazi ós vadászra kell értenünk, a ki igazi vadra, nem pedig teyestérett, szelidített háziállatra vadász. A minthogy az oly gazdának nem sokat „aggat” az időjárás, a ki „üvegázzal” dolgozhatik. A hatalmasok hatalmasan cselekednek. A vadaskertek tenyészének nem sokat árthat a kemény vagy hosszú tél, a vadon szaporodó vadban azonban már sok kárt tehet.

Azért ugyan távol vagyok attól, hogy a földi hatalmasok vadaskerti mulatságainak viruló szölfőrtjeit „savanyú”-nak nevezem. Elvezetnek bizony napszerű, olimpilag felséges „lehet” az; fájdalom, csak „lehető”-ról szólhatok, miután ugy vagyok vele, mint az adomábeli cigány a sonkával, a ki csak beszél egy olyan emberrel, a ki látott valakit — sonkát enni! — Széles nagy Magyarországon, noha egy negyed század óta keresem az alkalmat rá, nem juthattam hozzá, hogy egy ilyen nagy uri időtöltés szép kertjébe bár csak „vas korlátot” nézhessek is át, ha egyébtől nem, legalább, hogy leirhatnám más szegény emberek számára, hogy ezek is elmondhatnák a főnebbi cigányokkal, miszerint jelen nem voltak ugyan, de legalább olvasták leírását, és ezt a drágalátos mézet legalább füvegen át nyalagathatták...

Mert ha vadászatnak kevésbé, de mulatságnak valóban gyönyörűségletes, igazán isteni lehet egy ilyen nagyuri vadászat, melyen az illető résztvevő tuda már közelebb áll a mennykövező Jupiterhez, mint a vadállattal szemben egyenlő sokszor csekélyebb bizton-

A nőkről.

(Vacanó Marió Emil után.)

— Kedves kicsikém, hegyes eszközökkel nem szabad játszani! Mondá a mama kis leányának, ki az ollóval játszadozott.

— Ugy? S a mama miért játszik mindig az Adolf bácsi szakálával? Kérde a kis okos.

— Ha ez igazó kostümben férjeink látnának, tudom istenem sohasem csapodárkodnának többé! mondá fordés közben a menyecske barátónőjához.

En jobban szeretném, ha most valami csinos fiatal ember látna, viszonzá a telt idom dundus.

— Róza, Róza! az Istenért öltözz fel gyorsan, Tótor fürdésed közben megakar lépni. Már ott jön a kis-erdőbe! Itt fogja ijedten a szaladásban kipirult arczu back-fisch-nőjének, ki kedvtelten lubiczkolt a kristály tiszta folyóban.

— Igazán? ... No akkor szalad sietve haza Idácskám, a szölkők között vezető uton és vigyázz, hogy — t e g e d meg ne lásson.

— Kérem, nagyságos asszony, támaszkodjon reám bátran. Mondá egy uracs a jégpályán, egy javakorabeli csinos asszonyhoz.

— Biztosan megy?

— Önnel azt hiszem igen!

— Tetszik kegyednek ez a paraszt ház itt az erdők sűrűjében? Kérdé sétálás közben X. báró fiatal társnőjét.

— Oh, sokkal jobban, mint a városban levő házak, hol az embernek majdnem minden szép tévőjét a házmaster is ismeri és ha neki ugy tetszik jó pénzért elárulja egyiket a másiknak.

A »DEBRECZEN« TARCZAJA.

Esős időben.

Szürke az ég, szürke kód terjeng az utcákon, szürke az én kedélyhangulatom is. Eszembe jut a nagy Goethe mondása: „Fr e u n d g r a u i s t j e d e t h e o r i e . . . ” mi alatt ledőlök a pamlagra és méla elmerültségbe tekintek ki az utczára, a hol a hideg ősz szél belesimpajkozik az ákácok hervadt lombkoronájába és leszórja a sárga leveleket. . .

Mikor még ezek tavasszal kihajítottak! Mennyi szép remény, álmot láttak felvirulni, melyek most már épen ugy ott hevernek a sárban, ugy őssz: vannak gázolva mint ezek a hervadt, sárgult levelek. . .

Mögöttem fölzendű a zongora és vigan, pajkosan cseng a dal:

„Boldog az, ki feled Min segítni nem lehet. . .”

Elmosolyodom. . . . Igaz! Nincs valami nevelésesebb, unalmasabb mint valaki a ki örökké ama bizonytalan körvonaiu szelmselmok ellen folytatja a harczot a melyeken anyni nemes törekvés, anyni büszke, merész álom, ábránd tört meg, lett semmivé, de a mellyel megküzdeni mégis minden idealistikus ember megpróbálja — legalább egyszer életében. Nincs valami nevelésesebb mint az, ha a megtörténtet meg nem történtté igyekszünk tenni.

Az almokból rendesen fölcsoktunk ébredni, a mámor után okvetlen bekövetkezik a Katzenjammer. Ez már a tények! megdönthetetlen logikája.

Es zeng, cseng az a dal tovább és én hagyom hogy uncséig, pajkos accord-jai belopják magukat szívembe és lassacska élsimulnak homlokom sötét redői s mintha azon a szürke, komor ködön egy rózsás árny vonulna keresz-

A »DEB

Üz a szall Bús szíven Elmulás ki Hol veted

A virág, a Hulljak én Ide hull, l S annyi fé

Haza vágy Hit, remén Ifjúságom Visszavárto

Senki sincs Oh de ott Ima jut a Idegenért k

Honn pihen Bősz zajába Hol az élő S a ki hol

sági esélyek közt é Milyen szép dolgi az Országi udvari vadás gas vendégek me medvéje, ugy, hogy „ez az N. N. gróf úgyer N. N. medvézik, hogy e más kö goromba fenevadak lességszerű elvonul is mondják, azaz moriturus te salutari

Hát aztán D bujhatnak-e szegély ugyan oda is buj ama pagnonyban N. N egy rövid óra alau vagy ugyanannyi szabályszerű gölyölv

Holott más haz erdőben kullogó vad ki eh. szomi és fárs egy ily királyi vadás Hát biz akárik nek erre az élvezetré költönk híres verse: Szép dolog a Mulatsághoz

A mi pedig a n az éppen tagadhatlan dig több a szép, min fogatok, a pompás lak vagy erdei kastélyban nyes, festőnői festőb lye, elégtelenségük vidé Midezekről a „foghagymások.”

Hja, én is nem gol vagy akár szerb Vagy ha annak hazafiának, a ki évenk fogoly-, nyul- és kacsi sit, nagyobb kiterjedé De hát nincsenek is csak a szabaddak há nak nyárspolgáris fog dászattaló enekelheté

No de hát ennek bár csak vigjátéki költ és éppen nem kedél operettek divatos boldó Peldának okáért, héz körülmények közt foglyot ugynevezett „sz tünk, egyszerre a fűrgő magunkat „Nero” hát bizonyossággal, hogy ne nem egyszer, de kéts meg fónn a levegőben orunk előtt, lovésre e rebben, rüpl egyenes mindketten rakettező meg, miutha csak egé rettöltésünk izgalmas másra neznük, egy d koza, azután egyszer czajra fakadunk, a mit azert a fogolyt, melya al ráfogjuk, hogy anna is boszorokányunk kellett

De az elégtelét Közvetlen utána egy ny szédem ugy meglóvi, mintha puszájából nem a lat lótt volna ki, mely a gódó futart a földbe szó

Egy régi vadász minden kuta azért k hajdan nem egyszer, m éltek, egy értékes levele des postájukra bizván, megszökött és többé n levelet keresik rajta má

Mert van külön közt is, a mi szinten já kereszbe löve, sik fu daira fordul és ugy szá husz-harmincz lépésnyire aztán azonos azal, mikó ketté a kulázer nyakát meg egyet ugrik is fé azután pottyán le a földr

(Vége k Helyi hí * Városi közgyűlés t mélynek többi fontos tá m ér ő ügy elintézése is * Imre napja. Deb kir. tanácsos polgármes alkalmából mintegy 60—70 vendégkiszorú jelenlétebe „Bika” szálloda éttermé sorából perze többen kö gármester urat. Felállott k a ki (igy poharazás közi feledékenységgel) eltette képviselőjét, K i s s Lajos dor urakat. Dr. K o l a utáo felköszönté h a r m a T h a l y Kálmánt is, miút v is e l ö k r ö l v o l t z ö n s e g a f e l k ö s z ö n t ő u t á n k e p v i s e l ő i n k e t. M kedélyes volt s szerföltt azon körülmény, hogy a v e b e n s z o k a t l a n u l m e g h i e l ő, hogy vendéglőkben hosszú életet, mennyi siker csesseget kívánnak ök szer mesterünknek! A társaság ban, a Liszt-fé e királyhim távozott a sikerű: mulats

— Arthur? . . . Laczi? . . . Béla? . . . Nem! . . . Az ördögbe! Nem jut eszembe, hogy hívják azt a buta fiut, kibe most olyan szerelmes vagyok? Tépelődött a változást kedvelő hölgy.

— Virághalmosy Aladár! ez szép név, ennek a tulajdonosát elfogadom és ha ő is olyan szép, mint a neve megajándékozom süvimmel. Mondá a fiatal özvegy az inas által hozott látogató-jegyet olvasva.

— Van önnek imakönyve eladó? Kérde a cocette, kit egy ur két lépésről szemmel tartott.

— Igenis szolgálatára van! viszonzá a kereskedő. Milyet parancsol? katolikust, reformátust, görögöt . . .

— Midegy nekem akármilyen csak diszkötésű legyen.

— Ha biztosan tudnám, hogy Béla s Gyulának meg nem mondja, akkor írnek a Laczinak, hogy mondja meg Sanyinak, hogy én ma este a Lajossal szeretnék vacsorálni. Mondá M. színész-nő V. színész-nőnek.

— Szabad kocsimat becses rendelkezésére bocsátanom asszonyom. Az eső permtezni kezd és hazáig megázik, ha gyalog megy.

— Köszönöm szives ajánlatát, de a harmadik emeletre nem lehet kocsin menni és t házban itthon vagyok.

— Oh, akkor én is i t t h o n vagyok!

— Ebbe az unalmas templomba nem megyek többé soha, egyedienegy számbavehető fiatal ember nem volt benn. Mondá templomból kijövet az ájtatos hölgy, ki a templomban keresi az udvarlókat.

Ford.: Henri.

kiváltságokat megvonja; a kisebb k...

szellem az ami élte. A czehek él...

keresztény szellem áthatott és k...

Szárazon és vizen.

Vajda Jánosról. Vadásznak is, csak úgy, mint a gazd...

De hát ennek is megvan a maga, b...

De az elégtétel nem marad ki soká...

Arthur? ... Laci? ... Béla? ...

Wraghalmosy Aladár! ez szép név...

Van önnek imakönyve eladó? kérde...

Ford.: Henri.

sági esélyek közt életét kockázó emberhez...

Hát aztán Diana, Nimrod nem föld alá...

Hát biz akármik mit beszél, hogy ne ille...

Szép dolog a szőlőszedés, Mulatsághoz hasonló.

Ami pedig a műveléi költőiségét illeti, az éppen tagadhatlan.

Hja, én is nem magyar, de francia, angol vagy akár szerb versíró vagyok.

Vagy ha annak a derek szerb magyar hazafiának, a ki évenként a szeryenben kerett...

De hát nincsenek s e szerint én is ide is csak a szabadkai határ demokrata sikká...

No de hát ennek is megvan a maga, bá...

Példának okáért, midőn már néhány ne...

Közvetlen utána egy nyul ugrik ki, de sz...

Egy régi vadászmeze szerint ugyanis minden kutya azért kergeti a nyulát, mert...

Mert van különbség a vadnak elesése közt is, a mi szintén járulhat a lövés szépsége...

Helyi hírek.

* Városi közgyűlés tartatik folyó hó 13 án, melynek többi fontos tárgyak közt a borm...

* Imre napja. Debreczen sz. kir. város kir. tanácsos polgármesterét, névességének...

* A halál híre. A városi képviselőkről volt szó. A jelenlevő köz...

* Rónay sirja. Halottak estéjén a nagyváradi sirtérben általános meglepetést keltett...

* A depr. felolv. kör ügyében. Miat már volt szerencsém e becses lapban említhetni, a...

* A debreczeni h. vasút tudomására hozza a t. cz. közönségnek, hogy folyó év november és december havára bérletjegyeket...

* Vándorok. A népszínházban ma este Donna Juanitá adják Pálmai Ilikával és Horváth Arnold vendéggel.

* A háziorvosok. A helybeli iparoskör küldöttsége ma délelőtt 11 órakor tisztelt Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester uránál...

* Hazi kezelés. A Debreczen városi jog- és pénzügyi bizottság a fogyasztási adó beszedésének...

* Liszt Ferencc. ki most Tetétlenben lakik, mint a gróf Zichy Géza vendége, csak e hét végéig marad egykori tanítványa...

* Lezuhanás. Nagy Gábor, hajdan papjános mester tegnap d. e. 10 óra után a vassü...

* Rosenfeld Jakab ur részéről bemutatott szerkesztőségünkben azon Silbermann Joachim és neje Brück Hani, továbbá két...

* Változott műsor. Ma a „Fokrol fokra” helyett ugyancsak Costatól adják elő a „Magyar haruszárkaplár Bécseben.”

* Színház. Tegnap láttuk a báró Jósika Kálmán „Salome”-ját, amely az Ebergényi...

* Rónay sirja. Halottak estéjén a nagyváradi sirtérben általános meglepetést keltett...

* A depr. felolv. kör ügyében. Miat már volt szerencsém e becses lapban említhetni, a felolvasó kör holnap azaz csütörtökön...

emlékezett meg az elhunyt Cramai művészl...

* A debreczeni h. vasút tudomására hozza a t. cz. közönségnek, hogy folyó év november és december havára bérletjegyeket...

* Vándorok. A népszínházban ma este Donna Juanitá adják Pálmai Ilikával és Horváth Arnold vendéggel.

* A háziorvosok. A helybeli iparoskör küldöttsége ma délelőtt 11 órakor tisztelt Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester uránál...

* Hazi kezelés. A Debreczen városi jog- és pénzügyi bizottság a fogyasztási adó beszedésének...

* Liszt Ferencc. ki most Tetétlenben lakik, mint a gróf Zichy Géza vendége, csak e hét végéig marad egykori tanítványa...

* Lezuhanás. Nagy Gábor, hajdan papjános mester tegnap d. e. 10 óra után a vassü...

* Rosenfeld Jakab ur részéről bemutatott szerkesztőségünkben azon Silbermann Joachim és neje Brück Hani, továbbá két...

* Változott műsor. Ma a „Fokrol fokra” helyett ugyancsak Costatól adják elő a „Magyar haruszárkaplár Bécseben.”

* Színház. Tegnap láttuk a báró Jósika Kálmán „Salome”-ját, amely az Ebergényi...

* Rónay sirja. Halottak estéjén a nagyváradi sirtérben általános meglepetést keltett...

* A depr. felolv. kör ügyében. Miat már volt szerencsém e becses lapban említhetni, a felolvasó kör holnap azaz csütörtökön...

emlékezett meg az elhunyt Cramai művészl...

zettel és meghatón. Mindkét művésznő exc...

* Hazánk s a külföld. — Az ebből gyógyíthatasága. Tudvalevő, hogy Pasteur azon fölfedezését, hogy a ve...

* A gazdasági szerencsétlenség. London nov. 3. A rémületet Glasgowban, miat be van bizonyítva, az elbocsátott munkások szándé...

* Somssich-ünnepély. Kaposvárott Somssich Pálnak, a ki kaposvári állami főgymnáziumot adakozásokból megalakította, lelelelt...

* Az Ehrenzweig-ügy. A N. W. Tagblatt szerint a mult hónap közepén elhunyt Ehrenzweig tiszteletdíjjal bécsi rokonaihoz a napokban levelet intézett, melyben tudatja, hogy...

* Emlékünnepély. Sz. kir. Debreczen városi könyvtárájának személyezete, az általa folyó évi november 9 én, Fricz József jelenlegi nyomdai ügyvezető 25 évi működésének emlékére rendezendő jubileumra a megh...

* Kőgazdaság. Az építőmester ipar szabályozása. Az iparörvény 10. § a tudvalevőleg fölhatalmazza a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minisz...

* Törvénytörés. — Vegh Ignác és társai bűnügyében dr. Soós kir. alügyész már elkészült az indítvány...

* Színház. Holnap, csütörtökön nov. 6-án „Uj emberek”, vigjáték, írta Toldy István. Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

* Alkalmazást nyernek pénzbeszedők, ügynökök, Neidlinger G.-nél piacz u. 2145. Dr. Kerekes L. orvostudor rendel délelőtt 8—10-ig, délután 2—4-ig nagy-csapó utca 315. sz.

* Hécei Szabó-féle házban. Különösen női és gyermek bajokban, fülge és ideg bántalmakban szenvedőknek ajánlja gyógykezelését.

* Szegényeknek ingyen rendel.

* Keztyűk legjobb minőségű: 1 pár férfi fehér 2 gombos bálí keztyű ... 90 kr. 1 pár női 3 gombos ... 1 ft. NAGY ANDRÁS keztyű-üzlet, in-templom bazár.

LENGYEL és JURINITS

„kék csillag”-hoz Debreczenben

főter Biedermann-ház, a volt NAGY AMÁLIA tüzlehelységében. Ajánljuk a nagyérdemű közönség beoszes figyelmébe a téli idényre

legolcsóbb bevásárlási forrás

mindenféle ruhaszövetekbe, ternokba flanelkbe, jó mosó barchetekbe, női férfi trico alsó ingek, relik és harisnyákba, valamint feltűnő olcsó árak mellett mindenféle bélésműveket férfi és női szabók részére.

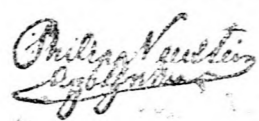
Minden hasonló készítmény felett előnyösebbnek ezen pilulák, melyek minden ártalmat állagától mentek; legnagyobb sikerrel alkalmasnak alszervi betegségek, váltózárnál, mellbetegségek, bőr, szem, agy, szájszervi betegségek, gyermekek és női betegségek; könnyen hajtó és vértisztító egy gyógyszer sem kedvezőbb és ártalmatlanabb.

A DUGULÁST

leküzdendi, mely minden betedségnek forrása. — Csukros voltuknál fogva gyermekek is kedvelik. — Ezen pilulák PITHA tanár udvari tanácsos bizonyítványa által lettek kitüntetve.

Egy skatulya ára, mely 15 pilulát tartalmaz, 15 kr. Egy csomag, mely 8 skatulyát, és így 120 pilulát tartalmaz, csak 1 forint.

Óvás. Minden skatulya, melyen e cég: „Apotheke zum heil. Leopold” nem áll, hamis, melynek megvételétől a közönség óvatik.

Meggyelendő, hogy rossz, siker nélküli, sőt ártalmas készítmény ne véssék. Egyenesen Neustein-féle Erzsébet-pilulák kéréndők — ezek a használati utasítás az itt látható aláírással vannak ellátva

Főraktár Bécsben

Apotheke zum heiligen LEOPOLD NEUSTEIN Ph. Stadt. Ecke der Planken und Spiegelgasse.

Raktár Debreczenben: Tamási K. és Göllt N. urak gyógyszerárában.

Nyujtsuk a szerencsének jobbunkat! 500,000 márka

főnyereményt ígér kedvező esetben a legújabb nagy pénzsorsjáték, mely a magas kormány által jóváhagyott és biztosított.

1 ny. & m. 300,000	26 ny. & m. 10,000
1 ny. & m. 200,000	56 ny. & m. 5,000
2 ny. & m. 100,000	106 ny. & m. 3,000
1 ny. & m. 90,000	253 ny. & m. 2,000
1 ny. & m. 80,000	6 ny. & m. 1,500
2 ny. & m. 70,000	615 ny. & m. 1,000
1 ny. & m. 60,000	1036 ny. & m. 500
2 ny. & m. 50,000	29,020 ny. & m. 145
1 ny. & m. 30,000	összesen
5 ny. & m. 20,000	19,463 ny. & m. 200
3 ny. & m. 15,000	150, 124, 100, 94, 67, 40, 20.

Ezen nyereményekből az első osztályban 4000 sorsoltatik ki 157,000 m. összegben.

Az 1. osztályú főnyeremény 50,000 M. és emelkedik a 2-nél 60,000 3-nál 70,000, 4-nél 80,000, az 5-nél 90,000 a 6-nál 100,000, a 7-nél pedig esetleg 500,000, illet. 300,000, és 200,000 Márkára.

A nyereményhúzókat természetesen hivatalosan vannak megállapítva.

KAUFMANN és SIMON
bank és váltó-üzlete Hamburgban.

Bizonyítvány.

Az alulírottak egy általuk eszközölt szoros vizsgálat alapján kijelentik, hogy a párisi **Cawley és Henry** urak francia szivarkapapír-gyárából származó „LE HOUBLON” szivarkapapír kitűnő minőségűnek, minden feleg alkalmatartól különösen minden az egészségre ártalmas anyagoktól is mentek találtak.

Bécsben, 1884. i. május 24.-én.
Al.: Dr. Pohl J. J.
Al.: Dr. Ludwig E.
Al.: Dr. Lippmann E.

„Szerencsi-féle családkávé”

e kedvenc italunk feőlmulhatlan pótolmánya, rövid idő alatt számos barátot és barátot szerzett. Ezen eredmény különben is természetes, a mennyiben a kávé nemcsak olcsóbb, hanem zamatosabb, palálékonyabb és egészségesebb is lesz, ha három kanál valódi szemes kávéhoz egy kanálnyit

„Szerencsi-féle családkávé”

Igen tisztelt asszonyok!
Szíveskedjek fenti állítás alaposágáról meggyőződést szerezni és a Szerencsi-féle családkávéval kísérletet tenni.

Szerencsi-féle családkávé,

mely a legtöbb fűszerüzletekben és pedig faladcskákban 10, 15, 20 kr-ával, csomagokban 3, 4, 5 kr-ával kapható.

Herlandi **KÖTŐ és SPUNNI** **CZÉRNA.**

A bécsi és párisi világtállitánál a legnagyobb díjakkal kitüntetve. Általános kedvelt kitűnő minőségénél fogva és kapható az osztrák-magyar birodalom minden kis és nagy kereskedésében.

Az első, eredeti Hoff János féle mellmaláta kivonat.

Hoff János szörpkivonatja. Egy üveg egészségi maláta söre. Egy üveg 56 kr. Hoff János szörpkivonatja. Egy üveg 12 kr. Kis üveg 70 kr.

Hoff János-féle mell-maláta kivonat bonbon, 60—30 15—20 kr. Az eredeti csak kék dobozban van.

Hatásos gyógyszer

a mellfájás, asthma és makacs köhögés ellen.

Hoff János ur

feltalálója és gyártója a valódi maláta és itmenyeknek cs. kir. udvari szállítója Európa legjobb uralkodójának.

Bécsben, Graben Brännerstrasse Nr. 8.
Rozsnyó (Felső Magyarország sept. 21. 1838. Legmélyebb szivből jövő köszönetem mondok az ön kimondhatatlan gyógyhatású Hoff János maláta kivonatjára, mely által ön, Istennek dicsőség és köszönet, engem nehez fájdalmentől megmentett. Nehez mell fájdalom, makacs köhögésem 3-4 hétig feküdni kényszerített és gyakran 9-10 napon még éjjel is alnom kellett, mert a mellzsúrosok miatt fehédni nem tudok. Akkor olvassa térjem az újságból az ön, gyógyszerét. 1879 óta használom a Hoff János kimondhatatlan gyógyhatású maláta készítményeit. Istennek érte dicsőség és köszönet a legjobb eredményél: Még egyszer legmélyebb köszönetem, kérek utánvét mellett a gyors postán 30 üveg friss Hoff János féle maláta kivonat-egészségsört és 5 kilo Hoff János féle maláta egészségi csokoládét küldeni.

Tisztelettel.
Kirner Josephine.
Ipolság, 1878. apr. 27.
Miód a legközelebbi küldemények kitűnő eredményét köszönöm újból, kérem önt küldjön 15 üveg Hoff János féle maláta kivonat-egészségi sört.

Tisztelettel,
Malocsay Miklós, Ipolság.

Orvosi elismervény.

Uram! Küldjön ön utánvét mellet Kussevics Soetner kir. törv. széki hivatalnoknak Iregen 11. üveg kitűnő Hoff János féle maláta sört a rumai vasuti indóházhoz.

Dr. Kajm kerületi orvos,
Ireg 29 máj. 1884.

Főraktár: Debreczenben: Csanak József, Rickl J. Z., Varga Lajos üzletében. Nyiregyháza: Korányi József-gyógyszernél. Egerben: Kallner L. Buzárh L. a miserkordianus gyóyrtárban. Miskolcban: Dr. Szabó József gyógyszer. Mahr Károly. Nagyváradon: Hermah S. Molnár L. gyógyszer. Janky Antal, Kiss S. Szatmáron: Jákó Mihálynál.

60 nagy kitűntetés. Alapítottott 1847-ben, Bécsben és Budapestben 1861. óta

Nincs többé fogfájás.

hogyha ha használják a **Fog-elixir (Elixir d'intifrice)** a tiszteletre méltó **Benediktinus atyák** készítménye a Soulaei apátságban;

a mely szer 1373-ban ta'áltatozt fel, Boursand Pótar prior által és a mely később Maguelbone prior ur által lényegesen tökéletesíttetett.

Ez utólrhetetlen szer a fogak tisztításához és konzerválásához, — a foghús erősítéséhez és megsemmisíti a borkövet, megóvja a fogakat az elromlásától.

A lehellet rossz szagának elűzésére minden másféle fogvívőnél hatalmasabb az Elixir. Ép ezért minden magas rangú körökben az egész világszerte használják.

Főügynökség: **Bordeauxban** (Franciaország) Seguin, 3 rue Hugerie. **Debreczenben:** Szepessy és Kerekes diszmu, **Schwarcz M. Benő. Rott S. férő divat-teremben.**

Közlönetek árak:
Egy évre 10 fr.—
Fél évre 5 —
Negyed évre 3 — 50

Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény felírt, Vevőnek hasznos, a szerkesztőségnek barmenne küldendő.

Közlönetek helyben
REISCHTHAL K. LAJOS és
OSÁTHY KÁROLYY könyv-
kereskedésben és a kiadó-
területben KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában a postai hivatal-
nál.

Helyi Ignác

(r. e.) Királyhaly-kereszturi kerületlem tudatában jelőite Helyi Ignácot, Ugron Gábor, rületét tartotta meg, a székely-kereszturit. Most folynak a lásai.

Pártunknak semmi Reischrathhoz. A kis-alig-alig vehet részt eg-pellációk alakjában s tegetésekben.

Helyi Ignác néli tudjuk: egészen e Valóságos hivatás politikánk kritikájához; körü, hatalmas elemzősítő beszédei szokták tnak a külügyekkel szem-pontját. Ő ezenkívül nevezetes pénzügyi kapó választása nem csupán egyszersmind a parlame-elése.

Egy időben azt ha a függetlenségi párt kerületet némelyek Eötv-ták.

Téves felfogás.
Pártunk okult a vnyéből levonható tanulás Eötvös belefut a zrába. S ha Helyi Ignác kint sem kötne ezen hazára nézve jóformán képező fogalomkörhöz: a személyében nem csupá szakembernek s kitűnő diadalomt öhajtonak ün szersmind pártunk v-nők a polgári bizalom n Székely-Keresztur választói tudni fogják, m haza s a kormány sem fe egy Helyi Ignác megbuk dicsőségére, hanem szgye Örmömel és bizton Helyi Ignác megválasztat hogy pártunk e kitűnős radván a társadalom jele alárendeltebb kérdésektől azon mezőnek, a melyen haza önállásának és függ-telheti jelentékeny képess

Gróf Lónyay M

Az akadémia rendkívü melynek szomorú tárgya végzettségételen körüi lapítása volt.

Pauler Tivadarmeghatóan szép beszédben érdemeit.

Fraknói Vilmos főtitk elnökség indítványát a köve 1. Fejezze ki az akadémie, Lónyay Menyhért gr-mából jegyzőkönyvileg fájó jóvá a másodelnöknek ab hogy a ravatal felállításá megártása végett a boldogú akadémia oszlopcsarnokát fel megfellelő földszintéről go akadémia külön halottjelentés tagokat a csapásról, s együtt a nov. 6 ikán delután tartand re. 4. Az akadémia helyezze vatalra. 5. Részvétet az elhu átrítatilag fejezze ki, s ezen holnap nap folyamában len akadémia másod- és osztó vábbá osztálytitkáiraiból alakí get bizza meg. 6. A Tuzseron tartandó temetésen az akadém képviseltesse magát. 7. Határ demia, hogy legközelebbi ünne lésén az elhunyt emlékezteté osztályból választandó tag ált tartat. És végre 8 szor az el az ülésterem, arczképet ped számára elkészíteti.

Mindezen indítványokat